

Αρείου Πάγου 127 / 2011 (Β1, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Πηγή:

http://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis_DISPLAY.asp?cd=VCN1RS6Z8EDINJA4ZF6XDZGHUK3O46&apof=127_2011

Θέμα

Εργατικό ατύχημα. Ευθύνη κυρίου του έργου. Επαναφορά πραγμάτων

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Ηλία Γιαννακάκη, Αντιπρόεδρο Αρείου Πάγου, Σπυρίδωνα Ζιάκα, Παναγιώτη Κορνηνάκη, Ανδρέα Δουλγεράκη και Νικόλαο Πάσσο, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 11 Ιανουαρίου 2011, με την παρουσία και του γραμματέα Αθανασίου Λιάπη, για να δικάσει μεταξύ:

Της αναιρεσεύουσας: Ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "Β. Μ. ΑΕ ΤΕΧΝΙΚΗ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ - ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ", που εδρεύει στο ... του Δήμου ... και εκπροσωπείται νόμιμα. Εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Ιωάννη Κατρά με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 ΚΠολΔ.

Του αναιρεσιβλήτου: Γεωργίου Γκοντελάκη του Ιωάννη, κατοίκου Ν. Ιωνίας Μαγνησίας, ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Αθανάσιο Χαρμάνη.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 18-5-2004 αγωγή του ήδη αναιρεσιβλήτου, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Βόλου. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 61/2005 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 558/2009 του Εφετείου Λάρισας. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί η αναιρεσεύουσα με την από 21-12-2009 αίτησή της και τους από 3-11-2010 πρόσθετους λόγους, με τις δε από 7-1-2011 προτάσεις της ζητεί την επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης Σπυρίδων Ζιάκας διάβασε την από 16-12-2010 έκθεσή του, με την οποία εισηγήθηκε την παραδοχή των πρώτου και τρίτου λόγων του κυρίου δικογράφου της αναιρέσεως καθώς και του πέμπτου του δικογράφου των προσθέτων λόγων και την απόρριψη των λοιπών. Ο πληρεξούσιος του αναιρεσιβλήτου ζήτησε την απόρριψη της αιτήσεως και των προσθέτων λόγων και την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Από τα άρθρα 1, 2 και 16 του Ν. 551/1915, που κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24ης Ιουλίου 25ης Αυγούστου 1920 και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ με το άρθρο 38 εδ. α' του ΕισΝΑΚ, προκύπτει ότι όταν η ηθική βλάβη του παθόντος προήλθε από τραυματισμό του σε εργατικό ατύχημα οφειλόμενο σε ππαίσμα του εργοδότη ή των

προσθηθέντων από αυτόν προσώπων ή σε μη τήρηση των προβλεπομένων όρων ασφαλείας, η επιδίκαση της χρηματικής ικανοποίησης ρυθμίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 299, 914 και 932 ΑΚ. Επομένως, για να δικαιούται ο παθών χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης, αρκεί να συνετέλεσε στην επέλευση του ατυχήματος ππαισμά που εργοδότη ή των προσθηθέντων από αυτόν με την έννοια του άρθρου 914 ΑΚ, δηλαδή αρκεί να συντρέχει οποιαδήποτε αμέλεια των εν λόγω προσώπων και όχι μόνο η ειδική αμέλεια σχετικά με την τήρηση των όρων ασφαλείας του άρθρου 16 παρ. 1 του Ν. 551/1915. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 1396/1983 "περί μέτρων ασφαλείας σε οικοδομές και ιδιωτικά τεχνικά έργα", αν δεν ανατίθεται η εκτέλεση του έργου σ' έναν εργολάβο, ο κύριος του έργου είναι υποχρεωμένος να λαμβάνει πριν την εγκατάσταση κάθε εργολάβου ή υπερεργολάβου τμήματος του έργου και να τηρεί, όσο διαρκεί το έργο αυτού, όλα τα μέτρα ασφαλείας, τα οποία του υποδεικνύει ο επιβλέπων το έργο, εφόσον αυτά δεν αφορούν σε τμήματα του έργου που ανέλαβαν και εκτελούν οι εργολάβοι και υπερεργολάβοι. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι ο κύριος του έργου δεν ευθύνεται ως προσθήσας για τις παράνομες πράξεις και παραλείψεις του εργολάβου ή υπερεργολάβου, αν με εντολή του ολόκληρο το έργο ή τμήματα αυτού με σύμβαση μισθώσεως έργου ανατέθηκε σε εργολάβο και δεν επιφύλαξε στον εαυτό του τη διεύθυνση και επίβλεψη της εκτελέσεως του έργου. Περαιτέρω, από το άρθρο 559 αρ.8 Κ.Πολ.Δ. συνάγεται ότι ιδρύεται λόγος αναιρέσεως και αν το δικαστήριο της ουσίας παρά το νόμο έλαβε υπόψη ουσιώδη για την έκβαση της δίκης πράγματα που δεν προτάθηκαν. Πράγματα δε κατά την έννοια της διατάξεως αυτής είναι και τα πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν κύρια ή επικουρική βάση της αγωγής. Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο δέχτηκε, μεταξύ άλλων, ότι η πρώτη των εναγομένων και ήδη αναιρεσείουσα εταιρεία, ιδιοκτήτρια και εργολάβος συγκροτήματος τριών νέων κατοικιών στο ..., δυνάμει του από 23-5-2003 ιδιωτικού συμφωνητικού εκτελέσεως εργασιών σκυροδέματος ανέθεσε στον δεύτερο των εναγομένων ως υπερεργολάβο την εκτέλεση των εργασιών σκυροδέματος ολοκλήρου του έργου. Ότι σε εκτέλεση της εν λόγω εργολαβίας ο δεύτερος των εναγομένων προσέλαβε με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, μεταξύ άλλων και τον ενάγοντα και ήδη αναιρεσίβλητο, ως αρχιεργάτη- καλουπατζή. Ότι στις 7-11-2003 κατά την εκτέλεση εργασιών σκυροδετήσεως των κολονών του ισογείου μιας από τις τρεις κατοικίες του συγκροτήματος, συνέβη εργατικό ατύχημα, κατά το οποίο ο αναιρεσίβλητος τραυματίστηκε σοβαρά και κατέστη ανάπηρος σε ποσοστό 67% και ότι το ατύχημα αυτό οφείλεται στη συγκλίνουσα αμελή συμπεριφορά τόσο της αναιρεσείουσας κυρίας και εργολάβου του όλου έργου όσο και του δεύτερου των εναγομένων υπερεργολάβου των εργασιών σκυροδετήσεως. Με βάση τα περιστατικά αυτά το Εφετείο απέρριψε την έφεση της αναιρεσείουσας και επικύρωσε ως προς το αναφερόμενο στην υπαιτιότητα των εναγομένων κεφάλαιο, την απόφαση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, το οποίο είχε δεχθεί εν μέρει την αγωγή και κατά το μέρος που στρεφόταν εναντίον της αναιρεσείουσας. Από την επισκόπηση όμως του δικογράφου της αγωγής, προκύπτει ότι η αναιρεσείουσα φέρεται και ενάγεται

αποκλειστικά και μόνο λόγω της ιδιότητάς της ως κυρίας του έργου κατασκευής του συγκροτήματος των τριών κατοικιών και δεν αναφέρεται αυτή ως εργολάβος του εν λόγω έργου ή ως προστήσασα τον υπεργολάβο των εργασιών σκυροδετήσεως. Με βάση αυτά τα περιστατικά η αγωγή ήταν μη νόμιμη κατά το μέρος που στρεφόταν εναντίον της αναιρεσείουσας γιατί, όπως προαναφέρθηκε, ο κύριος του έργου ο οποίος ανέθεσε σε εργολάβο την εκτέλεση των εργασιών κατασκευής αυτού, για να ευθύνεται σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος, πρέπει επιπλέον να έχει και την ιδιότητα του προστήσαντος. Επομένως, το Εφετείο, με το να δεχθεί ότι η αναιρεσείουσα είχε και την ιδιότητα της εργολάβου του έργου, έλαβε παρά το νόμο ουσιώδη για την έκβαση της δίκης αυτοτελή αγωγικό ισχυρισμό που θεμελιώνει τη βάση της αγωγής, χωρίς αυτός να αναφέρεται σ' αυτή και έτσι υπέπεσε στην αναιρετική πλημμέλεια του άρθρου 559 αρ.8 Κ.Πολ.Δ.. Έτσι, ο πρώτος σχετικός λόγος του κυρίου δικογράφου της αιτήσεως αναιρέσεως είναι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός, να αναιρεθεί στο σύνολό της η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο δικαστήριο, που θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές (άρθρο 580 παρ. 3 Κ.Πολ.Δ.) Κατά τη διάταξη του άρθρ. 579 παρ. 2 ΚΠολΔ, αν αποδεικνύεται προαποδεικτικώς εκούσια ή αναγκαστική εκτέλεση της αποφάσεως που αναιρέθηκε, ο Άρειος Πάγος, αν υποβληθεί αίτηση με το αναιρετήριο ή με τις προτάσεις ή με αυτοτελές δικόγραφο, που κατατίθεται στη Γραμματεία του Αρείου Πάγου ως την παραμονή της συζητήσεως, διατάσσει με την αναιρετική απόφαση, την επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την εκτέλεση. Αν η εκτέλεση έγινε δυνάμει προσωρινώς εκτελεστής αποφάσεως του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, που εξαφανίσθηκε στη συνέχεια από το Εφετείο, δεν είναι παραδεκτή αίτηση επαναφοράς στον Άρειο Πάγο, γιατί δεν υπάρχει ταυτότητα μεταξύ της εκτελεσθείσης και της αναιρεθείσης αποφάσεως. Εν προκειμένω η αναιρεσείουσα υπέβαλε με τις προτάσεις της παρούσας συζητήσεως, που αυτή κατέθεσε στη Γραμματεία αυτού του Δικαστηρίου την παραμονή της συζητήσεως της υποθέσεως (στις 10-1-2011), αίτηση με την οποία ζητεί να διαταχθεί η επαναφορά των πραγμάτων στη κατάσταση που υπήρχε πριν από την εκτέλεση και να υποχρεωθεί ο αναιρεσίβλητος να της αποδώσει α) το ποσό των 6000 ευρώ, το οποίο κατέβαλε σ' αυτόν σε εκτέλεση της προσωρινώς εκτελεστής υπ' αριθ. 61/2005 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου, που στη συνέχεια εξαφανίσθηκε με την αναιρούμενη υπ' αριθ. 558/2009 απόφαση του Εφετείου Λάρισας και αφετέρου β) το ποσό των 25000 ευρώ το οποίο κατέβαλε σε εκτέλεση της αναιρούμενης αποφάσεως και γ) το ποσό των 1800 ευρώ που κατέβαλε για δικαστικά έξοδα δυνάμει της υπ' αριθ. 69/2010 αποφάσεως αυτού του Δικαστηρίου, με την οποία έγινε εν μέρει δεκτή αίτησή της για αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλόμενης με την ανίρεση αποφάσεως. Η αίτηση αυτή είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη α) σε ότι αφορά το ποσό των 6000, που καταβλήθηκε από την αιτούσα σε εκτέλεση της πρωτόδικης αποφάσεως, καθόσον η εν λόγω εκτελεσθείσα απόφαση είναι διαφορετική από την προσβαλλόμενη με την ανίρεση και β) σε ότι αφορά το ποσό των 1800 ευρώ διότι και αυτό

το ποσό δεν καταβλήθηκε σε εκτέλεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Η επιστροφή δε του ποσού των 6000 ευρώ μπορεί να ζητηθεί από το Δικαστήριο της παραπομπής, με την υποβολή σχετικού αιτήματος. Κατά τα λοιπά η εν λόγω αίτηση είναι παραδεκτή και νόμιμη. Από τα προσκομιζόμενα με επίκληση έγγραφα ήτοι τις από 16-12-2009 και 9-3-2010 αποδείξεις πληρωμής, οι οποίες φέρουν την υπογραφή του πληρεξουσίου δικηγόρου του αναιρεσιβλήτου, αποδεικνύεται ότι η εναγομένη και ήδη αναιρεσείουσα κατέβαλε στον ενάγοντα και ήδη αναιρεσίβλητο το συνολικό ποσό των 25.000 ευρώ σε εκτέλεση της αναιρούμενης αποφάσεως.

Συνεπώς, κατά το μέρος αυτό η αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή ως βάσιμη και κατ' ουσίαν κατά τα αναφερόμενα στο διατακτικό. Τέλος, ο αναιρεσίβλητος πρέπει λόγω της ήττας του να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα της αναιρεσείουσας (άρθρα 176 και 183 Κ.Πολ.Δ.), στα οποία δεν περιλαμβάνονται και αυτά των 1.800 ευρώ, που κατέβαλε η τελευταία σε εκτέλεση της ως άνω υπ' αριθ. 69/2010 αποφάσεως αυτού του Δικαστηρίου, περί αναστολής της προσβαλλόμενης με την αναίρεση αποφάσεως, όπως αβάσιμα υποστηρίζει εν λόγω αναιρεσείουσα καθόσον αυτά, τα οποία, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 178 παρ. 3 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν.δ. 3026/1954), επιβάλλονται πάντοτε εις βάρος του αιτούντος, δε συγκαταλέγονται στα αποδοτέα κατά της διάταξη του άρθρου 189 Κ.Πολ.Δ. δικαστικά και εξώδικα έξοδα και ούτε ήταν απαραίτητα για τη διεξαγωγή και υπεράσπιση της προκειμένης επί της αναιρέσεως δίκης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την υπ' αριθ. 558/2009 απόφαση του Εφετείου Λάρισας.

Παραπέμπει την υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο, συγκροτούμενο από άλλους δικαστές.

Δέχεται εν μέρει την αίτηση περί επαναφοράς των πραγμάτων στην πριν από την εκτέλεση κατάσταση. Υποχρεώνει τον αναιρεσίβλητο να αποδώσει στην αναιρεσείουσα το ποσό των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της παρούσης. Και Καταδικάζει τον αναιρεσίβλητο στα δικαστικά έξοδα της αναιρεσείουσας, τα οποία ορίζει σε δύο χιλιάδες επτακόσια (2700) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 18 Ιανουαρίου 2011.

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του την 1η Φεβρουαρίου 2011.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ